

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ

Місцеві податки та збори

Приходько В. П., Єгорова О. О.

*д.е.н., професор,
завідувач кафедри*

викладач

*Кафедра міжнародних економічних відносин
Факультет міжнародних економічних відносин
Ужгородський національний університет*

м. Ужгород, 2018 р.

СУТНІСТЬ

Місцеві податки - це податки і збори, які є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1996 р. **Конституція України**

▶ ст. 143

«Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування ... встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону ...»

2010 р. **ПКУ** – Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-V;

1997 р.
(2010 р.) **Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”**
Закон № 875 – Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.91 р. № 875-XII;

▶ п. 24 ч. 1
ст. 26

«Виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються такі питання: ...встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України;...»

2003 р. **Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»**

2010 р. **Бюджетний кодекс України**

▶ ст. 64,
ст 69

© Приходько В. П., Єгорова О. О., 2018

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ

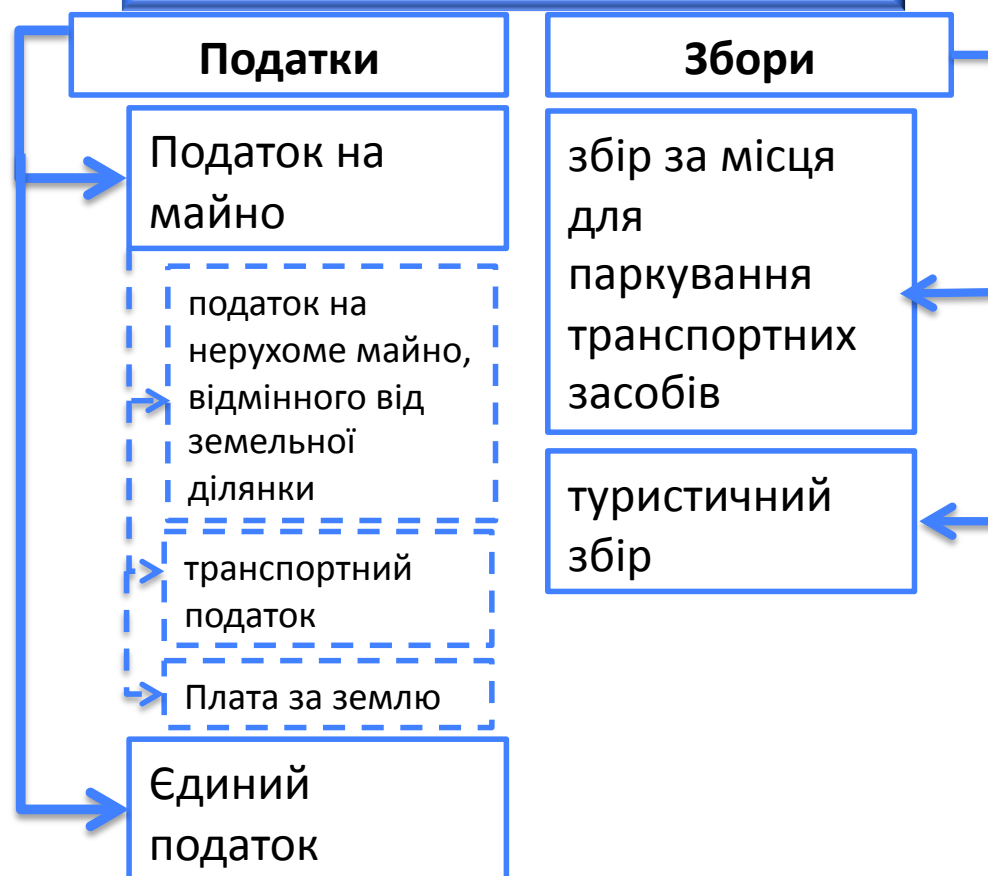
МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

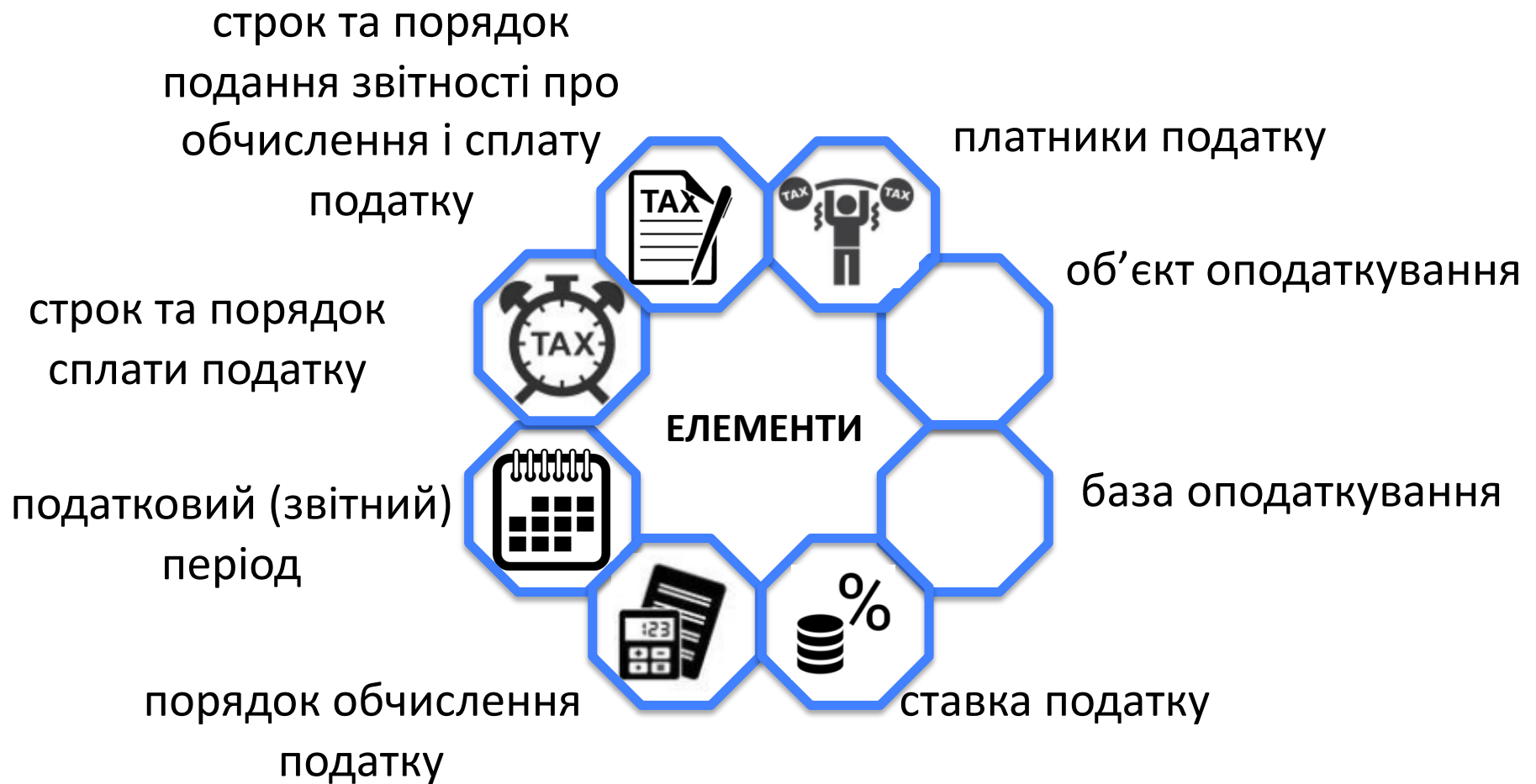
ПОДАТКИ І ЗБОРИ

Державні

Місцеві

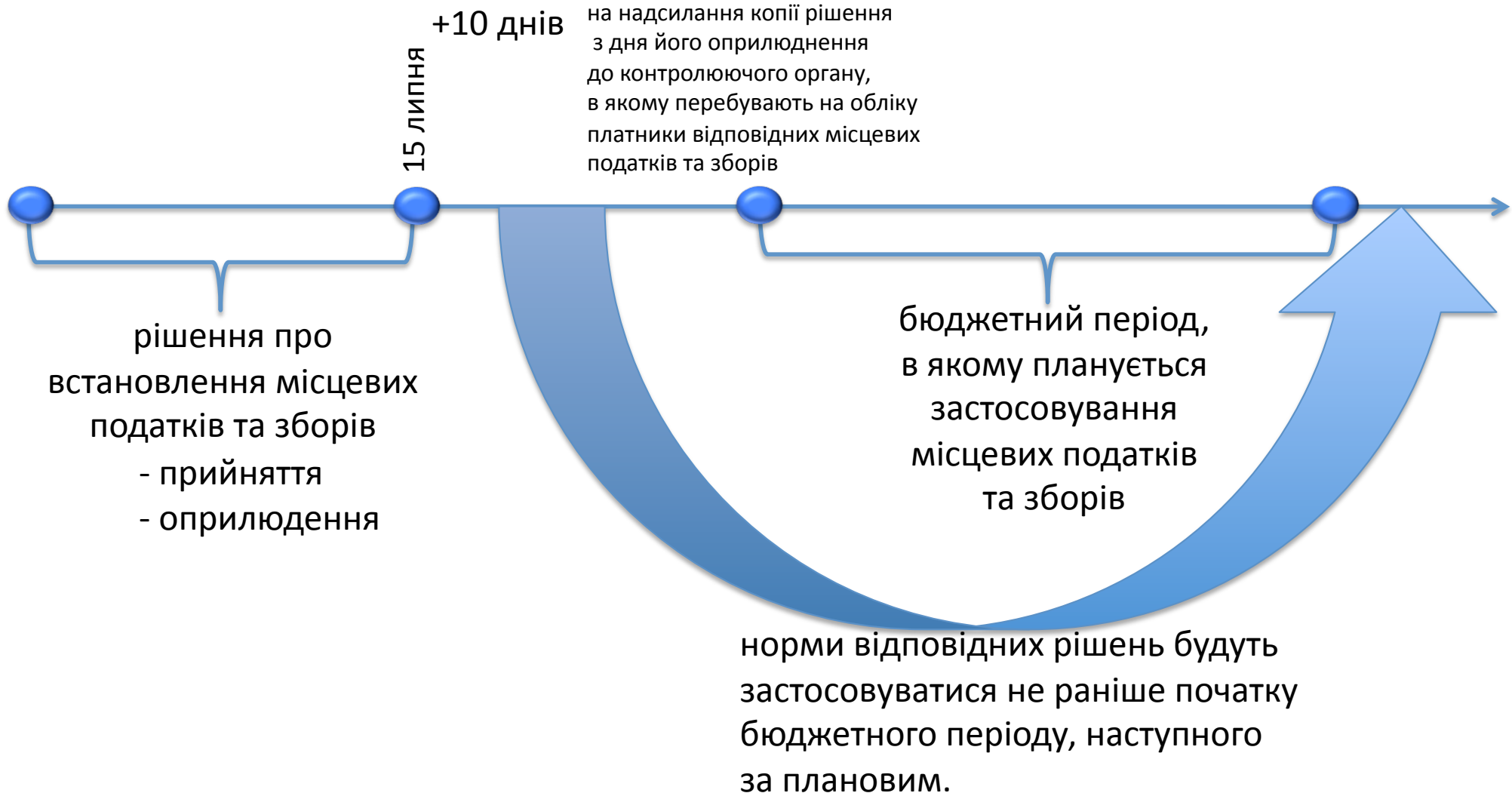
ЗАСАДИ СПРАВЛЯННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

ЗАСАДИ СПРАВЛЯННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

ПОДАТОК НА МАЙНО: ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Засади справляння

Фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, розташованих на території відповідної громади

База
оподат
кування

Загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток

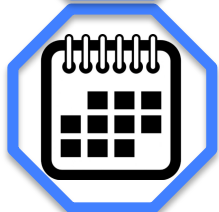

Об'єкт
оподат
кування

Об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка

Встановлюються залежно від місця розташування (зональності) та типів об'єктів нерухомості у розмірі, що не може перевищувати 1,5 % МЗП, установлені законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 м² бази оподаткування

Календарний рік

ПОДАТОК НА МАЙНО: ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК

Засади справляння

Фізичні та юридичні особи (в тому числі нерезиденти) — власники легкових автомобілів, що є об'єктами оподаткування

Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше 5 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів МЗП, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року

Легковий автомобіль, який є об'єктом оподаткування

25 тис. грн. за кожен об'єкт оподаткування у розрахунку на календарний рік

Календарний рік

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

ПОДАТОК НА МАЙНО: ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ - обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК - обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів

ОРЕНДНА ПЛАТА за земельні ділянки державної і комунальної власності - обов'язковий платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою.

ПОДАТОК НА МАЙНО: ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Земельний податок

- власники земельних ділянок, земельних часток (паїв);
- землекористувачі

База
оподат
кування

- НГО земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого ПКУ;
- площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено

Об'єкт
оподат
кування

- земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні; — земельні частки (паї), які перебувають у власності

- за земельні ділянки, НГО яких проведено, — не більше 3 % від їх НГО; — для земель загального користування — не більше 1 % від їх НГО; — для сільськогосподарських угідь — не менше 0,3 % та не більше 1 % від їх НГО. — за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності), — максимум 12 % від їх нормативної грошової оцінки; — за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, НГО яких не проведено, — не більше 5 % від НГО одиниці площі ріллі по АР Крим або по області, а для сільськогосподарських угідь — не менше 0,3 % та не більше 5 % від НГО одиниці площі ріллі по АР Крим або по області

Календарний рік

ПОДАТОК НА МАЙНО: ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Оренда землі: засади справляння

орендарі земельної ділянки

База
оподат
кування

НГО земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації

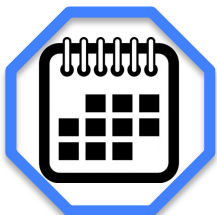

Об'єкт
оподат
кування

земельна ділянка надана в оренду

річна сума платежу:

- не може бути меншою розміру земельного податку, встановленого для відповідної категорії земельних ділянок на відповідній території;
- не може перевищувати 12 % НГО;
- може перевищувати 12 % НГО у разі визначення орендаря на конкурентних засадах;
- для пасовищ у населених пунктах, яким надано статус гірських, не може перевищувати розміру земельного податку;
- для баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабміном, не може перевищувати 0,1 % НГО

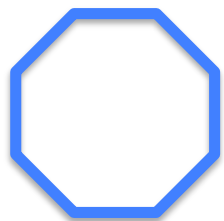

календарний рік

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Засади справляння: платники

гл. 1 «Спрощена система оподаткування та звітності»
розд. XIV «Спрощена система оподаткування» Податкового кодексу України

Групи платників єдиного податку

	I	II	III	IV
	фізичні особи– підприємці	фізичні особи– підприємці,	фізичні особи– підприємці юридичні особи–суб'єкти господарювання	сільськогосподарські товаровиробники
<i>Наймані працівники</i>	не використовують	не використовують або кількість найманих працівників не перевищує 10 осіб	не використовують або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена	
<i>Господарська діяльність</i>	виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню	надання послуг, у т.ч. побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства		частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік становить 75 % і більше
<i>Обсяг доходу протягом календарного року</i>	≤ 300000 грн	≤ 1500000 грн.	≤ 5000000 грн	

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Засади справляння

Платниками єдиного податку I-III груп не можуть бути:

- суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи-підприємці), які здійснюють:
  - діяльність з організації, проведення азартних ігор;
  - обмін іноземної валюти;
  - виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів;
  - видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння;
  - видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення;
  - діяльність у сфері фінансового посередництва;
  - діяльність з надання послуг пошти;
  - діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату;
  - діяльність з організації, проведення гастрольних заходів;
- фізичні особи – підприємці, які здійснюють технічні випробування та дослідження (група 74.3 КВЕД ДК 009:2005), діяльність у сфері аудиту;
- фізичні особи – підприємці, які надають в оренду земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 га, житлові приміщення та/або їх частини загальною площею понад 100 м² та нежитлові приміщення (споруди, будівлі) – понад 300 м²;
- страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів;
- суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких сукупність часток юридичних осіб - неплатників єдиного податку становить 25 % і більше;
- фізичні та юридичні особи – нерезиденти тощо.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Засади справляння

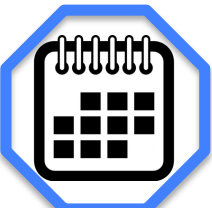
Платниками єдиного податку IV групи не можуть бути:

- суб'єкти господарювання, понад 50 % доходу яких, отриманого від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин (за винятком зрізаних квітів, вирощених на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів їх переробки), диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра (крім хутрової сировини);
- суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, крім виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 - 2204 30), а також крім електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії (якщо дохід від її реалізації не перевищує 25 % загального доходу суб'єкта господарювання);
- суб'єкт господарювання, який станом на 1 січня звітного року має податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин)

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Засади справляння: база, об'єкт, ставка попдаткування та податковий період

Групи платників єдиного податку

	I	II	III	IV
	База оподаткування		Дохід, отриманий платником	Площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду
	Об'єкт оподаткування		Сума доходу платника	НГО 1 га сільськогосподарських угідь, з урахуванням коефіцієнта індексації станом на 1 січня базового (звітного) року
	до 10 % прожиткового мінімуму	до 20 % мінімальної заробітної плати	3 % від доходу для платників ПДВ; 5 % від доходу для неплатників ПДВ	Рілля, пасовища, сіножаті — 0,95 % НГО; багаторічні насадження — 0,57 % НГО; землі водного фонду — 2,43 % НГО (1 га ріллі); землі, які використовуються в умовах закритого ґрунту, — 6,33 % НГО (1 га ріллі)
	Календарний рік	Календарний рік	Календарний квартал	Календарний рік

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Категорія (тип) земель	Ставка податку з 1 га, %		
	На загальних підставах	Для угідь, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях*	Для угідь у власності товаровиробників продукції рослинництва закритого ґрунту (спеціалізуються на виробництві та переробці)**
Рілля, пасовища, сіножаті	0,95	0,57	6,33
Багаторічні насадження	0,57	0,19	-
Землі водного фонду	2,43	-	-

* Перелік гірських зон та поліських територій визначається КМУ.

** Про спеціалізацію товаровиробника на виробництві певного виду продукції можна говорити, якщо частка доходу від реалізації такої продукції перевищує дві третини (66 %) від загального обсягу його доходу від реалізації всієї (сільськогосподарської) продукції.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Засади справляння: строк та порядок сплати податку Групи платників єдиного податку

I

здійснення авансового внеску **не пізніше 20 числа** (включно) поточного місяця.

можуть здійснити сплату податку авансовим внеском за весь податковий (звітний) період (квартал, рік), але не більш як до кінця поточного звітного року.

Нарахування авансових внесків здійснюється контролюючими органами на підставі заяви такого платника єдиного податку щодо розміру обраної ставки єдиного податку

II

сплата **протягом 10 календарних днів** після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.

III

Самостійне обчислення суми податку щороку **станом на 1 січня**; подання **не пізніше 20 лютого поточного року** відповідному контролюючому органу податкової декларації на поточний рік за встановленою формою; Сплата щоквартально **протягом 30 календарних днів**, наступних за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах:
у I кварталі – 10 %;
у II кварталі – 10 %;
у III кварталі – 50 %;
у IV кварталі – 30 %

IV

ЗБІР ЗА МІСЦЯ ДЛЯ ПАРКУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Засади справляння: платники, база, об'єкт,

юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), а також фізичні особи — підприємці, які згідно з рішенням відповідної ради організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування спеціально відведених автостоянках

База
оподат
кування

площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету

Об'єкт
оподат
кування

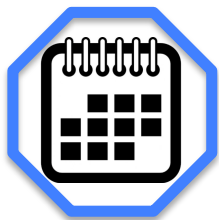
земельна ділянка, яка згідно з рішенням місцевої ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету

ЗБІР ЗА МІСЦЯ ДЛЯ ПАРКУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Засади справляння: база, об'єкт, ставка податкування та податковий період

встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 м² площі спеціально відведеної земельної ділянки у розмірі 0,075 % МЗП, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року

календарний квартал

Податкова декларація зі збору за місця для паркування транспортних засобів на відповідній території подається щокварталу до контролюючих органів протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР

Туристичний збір - місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

Податкові агенти -

- адміністрації готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та іншими закладами готельного типу, санаторно-курортними закладами;
- квартирно-посередницькими організаціями, які направляють неорганізованих осіб на поселення у будинки (квартири), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму;
- юридичними особами або фізичними особами — підприємцями, уповноваженими радою справляти збір на умовах договору, укладеного з відповідною радою.

Туристичний збір встановлюється відповідно до вимог *ст. 268 ПКУ*.

ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР

Засади справляння: платники

громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які перебувають на території відповідної громади та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк

Не можуть бути платниками туристичного збору:

- особи, які постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму;
- особи, які прибули у відрядження;
- інваліди, діти-інваліди та особи, які супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого);
- ветерани війни;
- учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
- особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику;
- діти віком до 18 років;
- дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР

Засади справляння: база, об'єкт, ставка податкування та податковий період

База
оподат
кування

вартість усього періоду проживання (ночівлі) в готелях, кемпінгах, мотелях, гуртожитках для приїжджих та інших закладів готельного типу, санаторно-курортних закладах та інших визначених місцях, за вирахуванням ПДВ

Об'єкт
оподат
кування

послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк

0,5 % -1 % до бази справляння збору

календарний квартал

Податкова декларація з туристичного збору подається до контролюючих органів щокварталу протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу